

reportatge fotogràfic

L'Alzheimer a Catalunya, la generació oblidada

>> L'Emèrita, esmorzant tota sola.

Text > **BJÖRN GOETTLICHER**

Fotos > **DAVID APARICIO**

La Neus tenia cinquanta-quatre anys en el moment de l'entrevista i una llarga història de lluita contra el càncer de mama. Tot just s'estava recuperant del seu primer any de tractament després del diagnòstic quan va arribar la notícia que canviaria els propers anys de la seva vida. A l'Emèrita, la mare del seu marit Amadeo, li havien diagnosticat Alzheimer. Fins llavors, aquesta dona de vuitanta anys vivia sola, a Galícia, en un petit poble de muntanya. Fer-li les cures necessàries vivint a l'altra punta del país resultava impossible. I com que no hi havia altres familiars que se'n poguessin fer càrrec, la Neus i l'Amadeo van prendre la decisió que l'Emèrita canviés de llar.

L'Amadeo ja feia més de trenta anys que, empès per raons econòmiques, oportunitats de futur i cre-

do ideològic, havia emigrat de l'empobrida regió de Galícia on havia nascut. No hi veia un futur, ni per a ell ni per als seus fills. Es va sentir atret per una regió econòmicament més forta, en què la sensació de tolerància era més gran: Catalunya, on finalment va crear una nova llar.

Finalment, doncs, l'àvia Emèrita va arribar a casa de l'Amadeo i la Neus. A la casa sempre hi havia moviment; constantment hi acudien fills, nets i amics de diverses procedències. L'Amadeo no podia suportar la idea que la seva mare pogués arribar a morir sola i confosa en algun lloc de les muntanyes gallegues, simplement per haver oblidat el camí de tornada a casa.

Però per a la família, la cura de l'àvia es feia feixuga, malgrat totes les bones intencions. L'Alzheimer és una malaltia degenerativa amb un avançament progressiu,

>> Amb un pollastre plomat.

que fa que el rellotge de la vida de la persona afectada es mogui a un ritme diferent al de la resta. A estones, les busques avancen lentament cap endavant, s'aturen durant llargs períodes de temps o avancen cap enrere, en un viatge en el temps cap al propi passat. Aquest viatge no admet ni el cos ni altres viatgers com a acompanyants. La família ho sent a poc a poc, pas a pas. Al principi encara era possible fer activitats amb l'àvia, però amb el pas del temps es feia cada vegada més difícil donar-li suport en el seu camí.

Sobretot ho patia l'Amadeo, perquè inevitablement va arribar el moment en què la mare ja no recordava que tenia un fill. S'havia format en tot el que havia pogut i havia assistit a diferents cursos de cura i atenció per a familiars d'afectats d'Alzheimer. Ningú està preparat per atendre una persona amb demència que necessita

atenció les vint-i-quatre hores. La subjecció correcta, la postura correcta, el canvi de bolquers; tot primer s'ha d'aprendre. Gran part de la casa s'ha d'adaptar a les necessitats de la situació. «Més dura és la part emocional. Al capdavant, és a la teva mare a qui has de canviar, atendre, netejar, dutxar i acompanyar.»

Malgrat totes les dificultats, el temps dedicat a la cura de l'Emèrita, la manca d'intimitat i privacitat, de temps lliure i de vida en parella, el matrimoni es va mantenir sòlid. I això és tota una victòria per a qualsevol cuidador en aquesta situació.

L'àvia Emèrita va rebre la cura del seu fill i la seva joventut durant els darrers nou anys de la seva vida. Va morir al seu llit un 4 de juliol a la matinada. Les seves despulles descansen al panteó familiar del seu poble natal, tal com ella desitjava.

>> La Neus ajudant l'Emèrita a dutxar-se.

>> A taula amb la neta i la besneta.

>> Descansant a la platja.

>> La Neus donant una cullerada de sopa a l'Emèrita.

>> La Neus pentinant l'Emèrita.

>> L'Emèrita, tapant-se la cara en ser fotografiada.

>> Vestint-se després de llevar-se.

>> L'Emèrita i el seu fill Amadeo.